

Sygn. akt II PK 238/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa U. K.
przeciwko L. [...] Sp. z o.o. w B.
o ustalenie i przywrócenie do pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 14 kwietnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 25 marca 2014 r., sygn. akt VII Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 120
(sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 marca 2014 r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy w W - w sprawie z powództwa U.K. przeciwko L. [...] Spółce z o.o. w B. o ustalenie i przywrócenie do pracy - oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 2 grudnia 2013 r., którym oddalono powództwo U.K. o ustalenie istnienia stosunku pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony i przywrócenie do pracy.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powódka zaskarżyła skargą kasacyjną. Skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) wskazano na przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Istotne zagadnienia prawne sprawy - w ocenie autorki skargi kasacyjnej - dotyczą następujących kwestii: - „Czy stanowi naruszenie przepisu art. 58 § 1 i § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. stosowanie długoterminowych umów o pracę z dwutygodniowym okresem wypowiedzenia przez przedsiębiorców uprzywilejowanych finansowo w związku z korzystaniem z programów terminowej pomocy państwa - zwłaszcza gdy działalność tych podmiotów przewidziana jest zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym na czas nieokreślony?”; - „Czy zasadne jest w świetle przepisu art. 58 § 1 i § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. uprzywilejowanie przedsiębiorców działających w ramach specjalnych stref ekonomicznych w stosunku do pozostałych przedsiębiorców, działających na terenie państwa polskiego, nie objętych strefą poprzez przyjęcie, iż umowy inwestycyjne zawierane pomiędzy tymi przedsiębiorcami a państwem polskim usprawiedliwiają stosowanie długoletnich umów o pracę na czas określony?”; - „Czy usprawiedliwienie stosowania długoletnich umów o pracę na czas określony przez przedsiębiorców działających w ramach specjalnych stref ekonomicznych stanowi dyskryminację pracowników, którzy podejmując pracę w zakładach na terenie stref ekonomicznych pozbawieni zostaliby prawa zatrudnienia na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony oraz pozostałych przedsiębiorców niekorzystających ze szczególnej pomocy państwa i tym samym czy powyższe stanowi naruszenia przepisu art. 18 3a § 1 k.p. ?”; - „Czy sama długość okresu wypowiedzenia (dwa tygodnie) stosowana przy długoterminowych umowach o pracę na czas określony w porównaniu do długości okresu wypowiedzenia umów na czas nieokreślony oznacza mniej korzystne traktowanie pracowników bez obiektywnego uzasadnienia a tym samym czy powyższe stanowi naruszenia przepisu art. 18 3a § 1 k.p. ?”; - „Czy pracodawca w świetle przepisu art. 94 pkt

9 k.p. uprawniony jest do stosowania niemierzalnych i nieznanych wcześniej pracownikowi ocen dotyczących jego osoby i wyników jego pracy?”.

Wskazano, że „wniesiona skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona albowiem pozostawienie w obrocie prawnym zaskarżonego wyroku doprowadziłoby do przyjęcia, że duży przedsiębiorca korzystający dodatkowo z finansowej pomocy państwa polskiego zostaje nadmiernie uprzywilejowany co do sposobu zatrudniania pracowników, jak i w stosunku do innych przedsiębiorców, w szczególności małych i średnich, którzy nie korzystają z finansowej pomocy państwa polskiego, poprzez zwolnienie tego przedsiębiorcy z obowiązku stosowania konkretnych i obiektywnych powodów oraz rzeczowo usprawiedliwionych interesem obu stron, przy zawieraniu umów o pracę na czas określony z zastosowaniem dwutygodniowego okresu wypowiedzenia. Powyższe doprowadziłoby również do nieuzasadnionego przyjęcia, że sama długość okresu wypowiedzenia (dwa tygodnie) stosowana przy długoterminowych umowach o pracę na czas określony w porównaniu do długości okresu wypowiedzenia umów na czas nieokreślony nie oznacza mniej korzystnego traktowania pracowników, w stosunku do pracowników zatrudnionych na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o: - odrzucenie skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. z uwagi na wniesienie skargi kasacyjnej nie spełniającej wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 k.p.c., tj. brak uzasadnienia w zakresie podstawy kasacyjnej, tj. naruszenia przepisów postępowania, tj. 328 § 2 w zw. z przepisem art. 391 § 1 k.p.c. oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego; - z ostrożności procesowej, na wypadek nie uwzględnienia powyższego wniosku pozwana wniosła o: wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego; - w dalszej kolejności z ostrożności procesowej o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych, w tym 34 zł tytułem opłaty skarbowej od każdego stosunku pełnomocnictwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powódki nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek

ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie SN z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że autorka rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawiła istotnych zagadnień prawnych sprawy w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przedstawione w uzasadnieniu wniosku kwestie sprowadziła do ogólnikowych pytań. Takie ujęcie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie przekonuje o wystąpieniu przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przede wszystkim - poza tylko ogólnikowymi pytaniami - brakuje odpowiedniej juredycznej argumentacji, którą autorka skargi wykazałaby, że w sprawie występują rzeczywiście istotne zagadnienia prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Przedstawione kwestie ponadto nie uwzględniają w swojej konstrukcji stanowiska zaskarżonego rozpatrywaną skargą wyroku Sądu Okręgowego w W., że powódka miała świadomość treści zawartej z nią terminowej umowy o pracę, którą zaakceptowała i podjęła zatrudnienie; powódka przed podjęciem pracy nie dochodziła zawarcia umowy o pracę na czas nieokreślony, a pracodawca jej takiej umowy nie proponował; powódka w ramach swobody umów nie była zmuszona zawierać przedmiotowej umowy, w szczególności jeżeli nie akceptowała jej postanowień. Ponadto długość zawartej umowy na czas określony 5 lat nie jest równoznaczne z nadużyciem czy naruszeniem prawa.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) - jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364). W niniejszej sprawie stan taki nie występuje. Zasadnicza wadliwość uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w zakresie wykazania przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. polega na tym, że autorka skargi swoich twierdzeń o „oczywistej zasadności” jej skargi nie konkretyzuje w żadnym przepisie prawa. Wypada przypomnieć, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) podlegają rozpoznaniu na etapie „przedsądu”, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Sąd Najwyższy w ramach „przedsądu” bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LexPolonica nr 3058328).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1 niniejszego postanowienia). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 ma swoją podstawę w art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 11 ust. 1 pkt 1 w związku z § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490).

[l.n]